

A csönd ára

A múlt esztendő októberének tizenhatodik napján reggeli és ebéd közt félúton két bolgár ökölre ment egy cigány gulyással *Cserganovo* falu határában. Arrajárt egy cigány házaspár, *Angelina Angelova* és *Nikolai Angelov*.

Közbeléptek, szétválasztották a kakaskodókat, próbálták kissé lehűteni őket. Mire a hír a faluba érkezett, a házaspárt mondta felelősnek a verekedésért. A polgármester kapta magát, félreverte a harangot. A harangszóra összefutott ötven-hatvan férfi, ötven-hatvan ásó, fejsze és csákány, s megindultak a cigánytelep felé. Egy különutas önkéntes cigánygyerekeket kergetett motoros nyírógéppel. Először *Andrei Georgiev Atanaszov* házában dolgoztak. A tetőcserepeket összetörték, szétdobálták, a kéményt lerombolták, ablakot, ajtót összetörték, széket, ágyat kidobáltak.

Ahmed Aszanov Mehmedov háza következett. A berendezést: tévét, rádiót, hűtőszekrényt, ruhásszekrényt, ágyakat darabokra törték, a kerítést és a balkont lerombolták. *Aszen Jovcsev Penev* háza volt a harmadik, abból csak romok maradtak. *Goszpodin Jovcsev Penev* házából ellopták a szőnyeget és a faliorát.

Négy-öt rendőr szemlélte türelmesen a pogromot. A cigánytelep lakóinak nagy része elmenekült. *Ivan Bahvarov* autóval követett az úton két menekülő gyereket, a tizenegy éves *Szaso Vencsev Penevet* és a tizenhárom éves *Maria Vencseva Penevet*. Lassan hajtott a loholó gyerekek mögött és a lábukba lőtt.

A pogromozó gyülekezet ekkor feloszlott, néhányan *Hriszto Kusev* polgármesterrel beültek a kocsmába, hogy megünnepeljék a sikeres pogromot.

Este tizenegy órakor újabb sikeres akció kezdődött. *Ivan Bonev* vezetésével egy csapat férfi betört a délelőtti verekedést megzavaró *Angelov* házaspár házába. Kerítés lerombolva, kutya oldalba rúgva, ajtó berúgva, ablak betörve, az ablak alatt alvó három gyerek szilánkszörnyűséggel megszórva. A házaspárt, a három gyereket és a két másik jelenlévő rokont megverték és kidobták a házból. Odakint *Nikolait* farudakkal verték, *Angelinát* összerugdalták. A gyerekek még két hónappal később sem tudták sírás nélkül előadni a történeteket.

Angelinát körülbelül száz métert vonszolták az utcán. *Vencseszlav Petrov* azt javasolta, vigyék *Angelinát* a folyópartra, és ahányan vannak erőszakolják meg. *Angelina* sírva ismételte, hogy terhes. Közben egy rendőr a folyóhoz igyekvők legnagyobb fölháborodására kivette körükből *Angelinát* s *Nikolait*, és az autóján a polgármesteri hivatalba szállította őket.

A hivatal zárva volt, s amíg a kulcsot keresték, néhány szemfüles falusinak újra sikerült megvernie *Nikolait* a rendőrök orra előtt. A rendőrök cigányellenes megjegyzésekkel kommentálták az eseményeket. A polgármesteri irodában elmeséltették az *Angelov* házaspárral a történeteket, miközben odakint a készültségbe helyezett öklökkel várakozó helybéliek fenyegető kiáltásokat hallattak. A házaspárt mindenféle biztonsági intézkedés nélkül egy rendőrautóval hazaszállították.

Éppen hogy elszárgult a rendőrautó, már föl is tűnt egy tíz fős rombolóbrigád. *Atanaszovéknak* a gyerekekkel még az utolsó pillanatban sikerült átmenekülni a szomszédba, s onnét nézték végig, hogy török darabokra a bútorait. Az udvaron tárolt hatvan öl szénát fölgyújtották, s reggelig mulattak *Hriszto Kusev* polgármesterrel a fölforgatott házban. Hajnalhasadáskor eltűntek a tévékészülékkel, a képmagnóval és ezer levával együtt.

Reggelre a telep maradék lakossága is elmenekült. A hontalanok rokonoknál, ismerősöknél húzták meg magukat, ameddig húzhatták. A telepet betakarta a csönd. És jött a tél.

A tizenhat családból nyolc a tél végére visszaköltözött, nyolc nem.

Révész Sándor

